

ဘဉ်တၢ်စဲးကျဲးထူးထီၣ်ရၢလီၤဖဲန့ၣ်ယူၣ်: DMV (<https://dmv.ny.gov>)

အဆၢဒိၣ် 5

ကျဲးကဲတဲာ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ယဉ်ကဒါတဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်

- ကျဲးလၢအဘဉ်
- ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်တဖၣ်လဲၤယဉ်ဒီးသဲး
- ကပီၤလါအဲး, လါဒီးဘီယး တၢ်ယဉ်ကဒါတဖၣ်
- ဂ - တၢ်ယဉ်ကဒါတဖၣ်
- အဆၢဒိၣ် ၅ တၢ်သံကွၢ်စံးဆါ

တၢ်မၤနီၣ် တၢ်ဂဲၤလီၤထံသးအတၢ်သံကွၢ်စံးဆါတဖၣ်န့ၣ် ကန့ၢ်ဘဉ်ထဲၤကျဲးမ့ၢ်ဒိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် အလံာ်န့ၣ်ကျဲးအခိၣ်တီတနီၤအံၤအဂီၢ် (အဆၢဒိၣ် ၄ တုၤ ၁၁ ဒီးကျဲးမ့ၢ်ဒိၣ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်) လီၤ.

ဖဲပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ယဉ်ကဒါအခါ, သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤမ့ၢ်ဘဉ်တီၢ်အအါကတၢ်တဖၣ် ကဲထီၣ်ဝဲဖဲကျဲးကဲတဲာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါအါဂီၢ်ဂီၢ် ကဲထီၣ်ဝဲလၢ သိလ့ၣ်ဟံးပတုၢ်အလီၢ်အဒိၣ်တဖၣ်အပူၤလၢ အအိးထီၣ်ဝဲလၢကမျၢၢ်တၢ်စူးကါအဂီၢ်, ဒ်အမ့ၢ်လၢတၢ်လဲၤပူၤတၢ်ဝဲၤလီၢ်တဖၣ်အသိးလီၤ. ဒ်သိးကဒိသဒါသိလ့ၣ်ဘဉ်တီၢ်အကလုာ်အံၤ, နကဘဉ်န့ၢ်ပၢၢ်ကျဲးလၢအဘဉ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ဒီး ကမၤတၢ်ယဉ်ကဒါလၢအဘဉ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲးလၢအဘဉ်

သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တဖၣ်ဒီး ကျဲးပျဲၢ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် တစံၣ်ညီၣ်တဲာ်ထီၣ်ဘိလၢသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤ တၢ်က့ၤ အတၢ်ဘဉ်ကံၢ်ကူၢ်တဖၣ်ဘဉ်. ကပီၤလါ, အဒိ, တစံၣ်ညီၣ်တဲာ်တၢ်ဘဉ်ကံၢ်ကူၢ် ဖဲသိလ့ၣ်ယဉ်ကဒါလၢစုစ့ၣ်တခါလၢကျဲးကဲတဲာ် ဖဲသိလ့ၣ်လၢအဘူးထီၣ်ဝဲလဲၤလီၤလီၤခီဖျိကျဲးကဲတဲာ်အခါဘဉ်. ကျဲးလၢအဘဉ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် မၤစၢၤဝဲလၢကစံၣ်ညီၣ်တဲာ် တၢ်ဘဉ်ကံၢ်ကူၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဟံးဖျါထီၣ်န့ၣ်လၢ မတၤလဲၤအဆိဒီး မတၤကဘဉ်အိၣ်ခိးဖဲတၢ်အိၣ်သးအလီၤခီတဖၣ်အပူၤလီၤ.

ဖဲအံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အဒိတဖၣ်လၢအဘဉ်ထွဲဒီး ကျဲးလၢအဘဉ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤလၢအဟဲဘူးဝဲ ကျဲးကဲတဲာ်ကဘဉ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကျဲးလၢအဘဉ် ဆူသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအိၣ်လၢ ကျဲးကဲတဲာ်န့ၣ်လီၤ.

အဒိ နဟဲဘူးလၢကျဲးကဲတဲာ်လီၤ. မ့ၢ်ဖိးန့ၣ်မ့ၢ်လါဒီး နအဲၣ်ဒီးနီၣ်လီၤလီၤလီၤ. သိလ့ၣ်အဂၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲလၢကျဲးကဲတဲာ်ဒီး ကယဉ်ကဒါလၢစုစ့ၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. နကဘဉ်ပျဲၢ်သိလ့ၣ်အံၤမၤဝဲၤ အဝဲတၢ်ယဉ်ကဒါတချုးလၢနလဲၤခီဖျိကျဲးကဲတဲာ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဟဲဘူးထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်န့ၣ်ကျဲးအထီၣ်ဒါတခါန့ၣ်တုၤလီၤဝဲ ကျဲးကဲတဲာ်ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်သိးသိးန့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤလၢအယဉ်ကဒါလၢစုစ့ၣ်တခါန့ၣ် ကဘဉ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဆူသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢ အလဲၤလီၤလီၤမ့ၢ်တမ့ၢ် ယဉ်ကဒါလၢစုထွဲန့ၣ်လီၤ.

အိ နအဲဒ်ဒီးယုာ်ကဒါလၢစုစုာ် ဖဲလၢညါကျဲက်တံာ်လီၤ. သိလုာ်တစိာ်ဟဲတုၤကျဲက်တံာ်လၢ တၢ်န့ၢ်ကျဲအထီဒါလိာ်သးတခါ ဒီးလဲလိာ်လိာ်လၢ ညါန့ၢ်လီၤ. နကဘၣ်အိာ်ဒီးလၢ သိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤအဟဲဘူးလၢကလဲၤခီဖျိ တချုးလၢနယုာ်ကဒါန့ၢ်လီၤ. နကန့ၢ်လီၤကျဲက်တံာ် ဒ်သိးကကတံာ်ကတီၤလၢနတၢ်ယုာ်ကဒါလၢစုစုာ်အဂီၢ် ဖဲကပီၤမ့ၢ်လါဒီး သိလုာ်အဂၤအိာ်လၢညါဒီးနၤ တအိာ်ဒီးတၢ်ရဲာ်တၢ်ကျဲၤ တဖၣ်လၢကမၤတၢ်ယုာ်ကဒါလၢစုစုာ်န့ၢ်လီၤ (ကွၢ် "**တၢ်ယုာ်ကဒါတဖၣ်**" ဖဲအဆၢဒိာ်အံၤလၢခဲန့ၢ်တက့ၢ်). ဖဲန့ၢ်လီၤကျဲက်တံာ်အခါ, လဲၤဒီးအိာ်လၢစုထွဲလၢတၢ်ခါသးအကျိၤန့ၢ်တက့ၢ်. ဟံာ်နသိလုာ်ပၣ်တဖၣ်လိာ်လီၤ ဒ်သိးကဒိသဒါလၢဘၣ်တၢ်ဆိာ်ဝဲလၢသိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤ လၢအကဟဲဘူးထီၣ် ဖဲနသိလုာ်မ့ၢ်ဘၣ်ထံးလၢအလီၢ်ခဲအခါန့ၢ်တက့ၢ်. ဖဲသိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤဟဲဆူညါနၤ လၢကဲမ့တမ့ၢ်ပတုာ်ဝဲလၢ ကပီၤဂီၤအခါ, မၤနတၢ်ယုာ်ကဒါ ဖဲနကမၤတၢ်ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးန့ၢ်တက့ၢ်.

နကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ သိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤဟဲလိာ်လိာ်ဆူနအိာ် ဖဲနယုာ်ကဒါလၢစုစုာ်ဆူသိလုာ်အကျိၤ, သိလုာ်ပတုာ်အလီၢ်မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤအဂၤအခါ, လၢန့ၢ်တအိာ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တဖၣ်လၢအပၤဘၣ် လၢတၢ်ယုာ်ကဒါလၢစုစုာ်အဂီၢ်, သဲစးလိာ်ဘၣ်ဝဲနၤလၢကဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ သိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤဟဲလိာ်လိာ်ဆူနအိာ်န့ၢ် ကကဲထီၣ်တၢ်လီၤ ဘၣ်ယိာ်ဘူးထီၣ်မးန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဆၢတံာ်တၢ်ဖဲသိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤ အိာ်ဘူးဝဲအခါန့ၢ် လိာ်ဘၣ်တၢ်လဲၤခီဖျိဒီးတၢ်ပာ်ထံးနီၤဖး အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်အိာ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်န့ၢ်, အိာ်ဒီးဝဲလၢသိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤကလဲၤခီဖျိတချုးလၢနယုာ်ကဒါလၢစုစုာ်န့ၢ်တက့ၢ်.

- ဖဲကျဲက်တံာ်တဖၣ်လၢတဘၣ်ပၤဘၣ်တၢ် ခီဖျိတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ဖဲပုၤနီၣ်သိလုာ်ခဲကၤ မ့တမ့ၢ်အါန့ၢ်ဒီးပတုာ် ဖဲတၢ်ပတုာ်အလီၢ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်သိးသိးဒီး အဝဲသ့တဖၣ်န့ၢ်အိာ်ဝဲလၢအန့ၢ်လၢစုထွဲန့ၢ်, ပုၤနီၣ်သိလုာ်အိာ်ဝဲလၢစုစုာ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲ ကျဲလၢအဘၣ်ဆူပုၤနီၣ်သိလုာ်အိာ်ဝဲလၢစုထွဲန့ၢ်လီၤ.

အိ နပတုာ်လၢတၢ်ပတုာ်အတၢ်ပနီၣ်ဒီး နကလဲလိာ်လိာ်ခီဖျိကျဲက်တံာ်လီၤ. ပုၤနီၣ်သိလုာ်တဂၤအိာ်လၢ ကျဲမ့ၢ်ဒိာ်အက်တံာ်ပတုာ် ဖဲတၢ်ပတုာ်အတၢ်ပနီၣ်လၢနစုထွဲဒီး ကလဲလိာ်လိာ်လီၤ. နကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကျဲလၢအဘၣ် ဆူပုၤနီၣ်သိလုာ်အဂၤလီၤ.

- သိလုာ်တစိာ်လၢအန့ၢ်လီၤဝဲကျဲမ့ၢ်ဒိာ်လၢ သိလုာ်အကျိၤ, ကျဲဖိ, ကျဲလၢအဘၣ်ဘးဝဲဒီးအကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့တမ့ၢ် တၢ်လီၢ်အဂၤလၢအတ မ့ၢ်ကျဲမ့ၢ်ဒိာ်န့ၢ်, ကဘၣ်ပတုာ်ဒီးဟ့ၣ်ထီၣ်ကျဲလၢအဘၣ်ဆူသိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤအိာ်လၢကျဲမ့ၢ်ဒိာ်အဖိခိာ်ဒီးဆူပုၤဟးလၢခိာ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

အိ နတီၢ်ဟံာ်လၢကဟးထီၣ် သိလုာ်ဟံာ်ပတုာ်အလီၢ်ဒီး ယုာ်ကဒါစုထွဲဖဲန့ၢ်လီၤဝဲလၢကျဲအခါလီၤ. နနီၣ်ဟးထီၣ် သိလုာ်ဟံာ်ပတုာ်အလီၢ်ဒီး ယုာ်ကဒါစုထွဲဖဲန့ၢ်လီၤဝဲလၢကျဲအခါလီၤ. သိလုာ်တစိာ်ဟဲဘူးထီၣ်ဝဲလၢနစုစုာ်လီၤ. နကဘၣ်ပတုာ်ဒီး အိာ်ဒီးလၢသိလုာ်လၢကလဲၤခီဖျိအဂီၢ် တချုးန့ၢ်လီၤဝဲလၢကျဲအခါလီၤ. နမ့ၢ်အဲဒ်ဒီးယုာ်ကဒါစုစုာ်န့ၢ်, နကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်သိလုာ်တဖၣ်လၢအဟဲဘူးထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်န့ၢ်ကျဲခဲကပၤ လၢန့ၢ်လီၤ. ပုၤဟးလၢခိာ်တဂၤလဲၤခီကဲ သိလုာ်ဟံာ်ပတုာ်အလီၢ်အကျဲစၢၤန့ၢ်, နကဘၣ်အိာ်ဒီးလၢအဝဲကလဲၤခီကဲဝံၤန့ၢ်လီၤ.

- ပုၤနီၣ်သိလုာ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်လၢ ပုၤဟးလၢခိာ်လၢအစူးကါဝဲ ခိာ်ကျဲခိတဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်မၤတၢ်ပနီၣ်မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တၢ်တမၤ တၢ်ပနီၣ်လၢအဖိးသဲစးန့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးန့ၢ်ဖျါဝဲလၢ တၢ်မ့ၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲန့ၢ် နကဘၣ်မၤစုၤလီၤမ့တမ့ၢ်ကဘၣ်ပတုာ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်အိာ်သးခဲလၢအပူၤ, ပုၤနီၣ်သိလုာ်တဖၣ်ကဘၣ်ပလီၢ်သး ဒ်သိးကဟးဆဲးတၢ်ဘၣ်တီၢ်ယုာ်ဒီးပုၤဟးလၢခိာ်တဖၣ်ဒီး ပုၤယီၢ်လုာ်ယီၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

အိ နပတုာ်ဖဲကပီၤဂီၤလီၤ. ပုၤဟးလၢခိာ်တဂၤလဲၤဝဲလၢ ခိာ်ကျဲခိဒီးကပီၤမ့ၢ်လါလီၤ. နကဘၣ်အိာ်ဒီးလၢ ပုၤဟးလၢခိာ်ကလဲၤခီဖျိအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. နကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီး ပုၤဟးလၢခိာ်တဖၣ်လၢခိာ်ကျဲခိတဖၣ် ဖဲနစုစုာ်မ့တမ့ၢ်စုထွဲ တချုးလၢနတၢ်ယုာ်ကဒါန့ၢ်လီၤ.

- သိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကဒါလၢ အကပၤအဂၤဒီးနလဲၤခီဖျိတသ့ဘၣ်လၢကျဲက်တံာ်န့ၢ်, နန့ၢ်လီၤဝဲကျဲက်တံာ်တသ့ဘၣ် အိာ်ဒီးတုၤလီၤလၢသိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤအမဲာ်ညါန့ၢ်ပျီလၢကဲဝဲ, ဒ်သိးနတၢ်တြီတံာ်ဘၣ်လၢကျဲက်တံာ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- ပလီၢ်သးလၢကျဲလၢအက်တံာ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်ကျဲက်တံာ်တဖၣ် ဒ်သိးနတမၤကျဲကတံာ်ဘၣ် ခီဖျိတၢ်တြီတံာ်ကျဲအဂၤတဖၣ်တက့ၢ်.
- ပုၤနီၣ်သိလုာ်တဂၤလၢအဟဲဘူးဝဲ သိလုာ်တံာ်လဲတၢ်က့ၤအတၢ်ကဝီၤကျိၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်လၢအလဲၤတရံးအသးတဝီဘၣ်တဝီ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကျဲလၢအဘၣ် ဆူပုၤနီၣ်သိလုာ်တဖၣ်အိာ်လၢ တၢ်ကဝီၤကျိၤအပူၤန့ၢ်လီၤ. (လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအအါန့ၢ်ဒီးအဂီၢ်လၢအဘၣ်ဘးဒီး ကနီၣ်သိလုာ်ဖဲတၢ်လၢအလဲၤတရံးအသးတဝီဘၣ်တဝီအဂီၢ်န့ၢ် ကွၢ် "ကဘၣ်နီၣ်လၢ ကျဲသရိာ်ကီးဒ်လဲာ်" လၢအဆၢဒိာ် ၈ လၢလံာ်တၢ်န့ၢ်ကျဲန့ၢ်တက့ၢ်.)

ဂိုဏ်းအသိလှုပ်တဖန်

နကဘဉ်ဟ့ၣ်ထီၣ်ကျဲလၢအဘဉ်ဆူမ့ၣ်အူ၊ သိလှုပ်တီပုၤဆါ၊ ပၤကီၤဒီးဂိုဏ်းအသိလှုပ်လၢဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအၤတဖၣ်ဖဲအဲၣ်သ့ၣ်မၤဆါဂိုဏ်းအသိလှုပ်လီၤ. အဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဒုးဖျါထီၣ်ဝဲကပီၤတဖၣ်လၢ တၢ်ကပီၤဂီၤကပြီၤကပြီၤ, အလွဲၤဂီၤဒီးလါအဲးမ့တမ့ၢ် အလွဲၤဂီၤဒီးဝါဒီးမၤသီၣ်တၢ်ကလုာ်လၢမ့ၣ်ပလီၢ် မ့တမ့ၢ်ကလံာ်အပံပီၤန့ၣ်လီၤ. (သိလှုပ်တဖၣ်မၤဆါဝဲလၢဂိုဏ်းအသိလှုပ်လၢ ပၤကီၤအဝဲၤကျိၤ, Sheriff (ပၤကီၤခိၣ်) အဝဲၤကျိၤမ့တမ့ၢ် နယူယီးကီၢ်စဲၣ်ပုၤသုးဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တလိၣ်ဘဉ်ဝဲဘဉ်ထီၣ်ဘိလၢကစူးကါ မ့ၣ်ပလီၢ်လၢပုၤဟ့ၣ်သ့မ့တမ့ၢ် ပံပီၤန့ၣ်လီၤ.) ဖဲန့ၣ်ဟ့ၣ်မ့တမ့ၢ်ထံၣ် ဂိုဏ်းအသိလှုပ်ဟဲလိၤလိၤဆူန့ၣ်သိလှုပ်လၢ တၢ်န့ၣ်ကျဲတခါခါအခါန့ၣ်, ဟံပတုာ်သိလှုပ်ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးတဘျီဃီဆူကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အစုထွဲတၢ်ကပၤဒီး ပတုာ်တက့ၢ်. အိၣ်ခိးတုၤလီၤလၢဂိုဏ်းအသိလှုပ် လဲၤခီဖျိတချးလၢနနီၣ်သိလှုပ်န့ၣ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်အိၣ်လၢ ကျဲကံာ်တၢ်န့ၣ်, နီၣ်ဟးထီၣ်တချးလၢနပတုာ်သိလှုပ်န့ၣ်တက့ၢ်.

နကဘဉ်ပတုာ်သိလှုပ်ဒီး ပတုာ်လၢဂိုဏ်းအသိလှုပ်အဂီၢ် ဖဲအဝဲမ့ၢ်ဟဲဆူန့ၣ်အိၣ်လၢကျဲဖိအထီဒါလၢ ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျဲခဲဒါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဒီးမ့ၣ်ပလီၢ်မ့တမ့ၢ် ကလံာ်အပံပီၤလၢအဘူး ဘဉ်ဆဉ်ဒီးတသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဘဉ်လၢ ဂိုဏ်းအသိလှုပ်အိၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်, နကဘဉ်ပတုာ်သိလှုပ်ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးလၢ ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အစုထွဲတကပၤဒီး ပတုာ်တုၤလီၤလၢနသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လၢအဝဲတဟဲဆူန့ၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဂိုဏ်းအသိလှုပ်လၢအစူးကါဝဲကပီၤတဖၣ်ဒီး မ့ၣ်ပလီၢ်တခါမ့တမ့ၢ်ကလံာ်အပံပီၤန့ၣ် ထံၣ်ဆိတ်စၢၤအီၤတသ့ဘဉ်. ပုၤနီၣ်သိလှုပ်တလၢကွံာ်အီၤတၢ်အချ့တၢ်ဟံပနီၣ်သ့လၢအဖိးသဲး, လဲၤခီဖျိကပီၤဂီၤတဖၣ်ဒီး တၢ်ပတုာ်အလီၢ်မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်သိလှုပ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်သ့, လဲၤကျဲလၢအတဘဉ်ဖဲကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လၢလဲၤတၢ်တကျိၤသ့ဒီး ယုာ်ကဒါဆူတၢ်န့ၣ်ကျဲတဖၣ်လၢအတဟ့ၣ်အခွဲန့ၣ်လီၤ. ဂိုဏ်းအသိလှုပ် ပုၤနီၣ်သိလှုပ်တဖၣ်လိၣ်ဘဉ်ဝဲလၢပလီၢ်သး, ဘဉ်ဆဉ်ဒီး, အိၣ်ဒီးပလီၢ်သးဒိၣ်မး ဖဲဂိုဏ်းအသိလှုပ်ဟဲဆူန့ၣ်အိၣ်အခါလီၤ.

တၢ်လဲၤလိာ်ကျဲဖိအသဲး

သဲးအံၤလိာ်ဘဉ်ဝဲ ပုၤနီၣ်သိလှုပ်ကိးဂၤဒီးလၢကဂဲၤလိာ်ကွံာ်ထွဲ ဒ်သိးကဟးဆဲးတၢ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်ဒီး ဂိုဏ်းအသိလှုပ်မ့တမ့ၢ်တၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်သိလှုပ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤလၢ ဘဉ်တၢ်ဟံပတုာ်သိလှုပ်ဖဲသိလှုပ်ပတုာ်အလီၢ်, ဘဉ်တၢ်ဟံပတုာ်မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဝဲလၢကျဲမ့ၢ်ဒီးဒိၣ်တကပၤမ့တမ့ၢ် တနီၤယုာ်ဒီးအဝဲဂိုဏ်းအသိလှုပ်တဖၣ်လၢဘဉ်တၢ်မၤဟူးဂဲၤထီၣ်မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်ကပီၤတခါမ့တမ့ၢ် အအါန့ၣ်ဒီးလၢဘဉ်တၢ်မၤဟူးဂဲၤထီၣ်မ့တမ့ၢ် ကပီၤအဘီဃးတခါမ့တမ့ၢ်အအါန့ၣ်ဒီးအတၢ်ဟံဖျိဒီး ကပီၤလါအဲးတဖၣ်တခါမ့တမ့ၢ်အအါန့ၣ်ဒီးလၢဘဉ်တၢ်မၤဟူးဂဲၤထီၣ်လီၤ. ပုၤနီၣ်သိလှုပ်တဖၣ်ကဘဉ်မၤစ့ၤလီၤ တၢ်အချ့ဖဲကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်ခဲလၢဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သးသိလှုပ်တဖၣ်အခါ, ဘဉ်ဆဉ်ဒီးဖဲကျဲခၢၣ်သးကျဲတဖၣ်, ကျဲမ့ၢ်ဒီးဒိၣ်တဖၣ်ဒီး ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လၢဘဉ်တၢ်ပၤဘဉ်ယုာ်ဒီးကျဲဖိအါအါတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလှုပ်တဖၣ်လိၣ်ဘဉ်ဝဲလၢကလဲၤလၢကျဲဖိလၢအဘူးဒီး ဂိုဏ်းအသိလှုပ်မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်သိလှုပ်မ့တမ့ၢ်ဘဉ်လၢသိလှုပ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤမ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်အၤကြီၤဃးလၢကမၤတၢ်လၢတၢ်ပူၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၣ်သိလှုပ်တဖၣ်လိၣ်ဘဉ်ဝဲလၢကပျဲလဲၤခီဖျိသိလှုပ်တဖၣ်ယုာ်ဒီး ကပီၤလါအဲးဒီးလါလၢ ဘဉ်တၢ်ဟံဖျါထီၣ်ဝဲဖဲဆူညါတတီၤန့ၣ်လီၤ. သဲးအံၤအတၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတုာ်တဖၣ်န့ၣ် စံၣ်ညီၣ်ဒ်တၢ်သုးထီၣ်သိလှုပ်အတၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတုာ်အသိးလီၤ.

ကပီၤလါအဲး, လါဒီးဘီဃးတဖၣ်

သိလှုပ်လၢအဘဉ်ဃးဒီးပုၤတဂၤလၢ ဘဉ်တၢ်နီၣ်ခီဖျိပုၤမၤဟံမ့ၣ်အူမ့ၣ်သးမၤကလီတဖၣ် မၤဆါဝဲတၢ်သီၣ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲဒ်သိးကဒုးဖျါထီၣ်ကပီၤလါအဲးတဖၣ်ဒီး သိလှုပ်လၢဘဉ်တၢ်နီၣ်ခီဖျိပုၤမ့ၣ်သးမၤကလီတဖၣ် သိလှုပ်တီပုၤဆါမ့တမ့ၢ်တၢ်မၤပူၤဖျဲးအကရၢဖိတဖၣ် ဒုးဖျါထီၣ်ကပီၤလါတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ. ကပီၤအဘီဃးတဖၣ်လၢတၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်သိလှုပ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ဒ်အမ့ၢ်လၢတၢ်မၤကဆိၣ်ဘျီတဖၣ်ဒီး တၢ်တံၢ်သိလှုပ်ပဒးတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ကပီၤအဘီဃးအတၢ်ဟံဖျိတၢ်ဒီး ကပီၤလါအဲးတဖၣ်လၢဘဉ်တၢ်လုာ်ကပီၤအလီၢ်ခဲလၢတၢ်လီၤဘဉ်ယိၣ်သိလှုပ်တဖၣ်လၢဘဉ်တၢ်တုာ်ကျဲလၢ တၢ်တံၢ်တၢ်မ့တမ့ၢ်ဆိၣ်သိလှုပ်တဖၣ်လၢနီၣ်တသ့အဂီၢ်န့ၣ်, ဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤနီၣ်သိလှုပ်အၤတဖၣ်လၢအဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဘဉ်ယိၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ကပီၤအဘီဃးကပြီၤကပြီၤတဖၣ်န့ၣ် ဘဉ်တၢ်စူးကါဝဲစ့ၢ်ကိးလၢခိၣ်ဒ်ဒုၤသီလံာ်ပရၢအတၢ်ဆုၤထီၣ်ဆုၤလီၤ သိလှုပ်တဖၣ်ဒီးကိၣ်သိလှုပ်တဖၣ် ဒ်သိးကဟ့ၣ်ပလီၢ်သိလှုပ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီး အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျါန့ၣ်လီၤ. သိလှုပ်တဖၣ်လၢအဒုးဖျါထီၣ်ကပီၤလါအဲး, လါမ့တမ့ၢ်အဘီဃးတဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်ဂိုဏ်းအသိလှုပ်တဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤဘဉ်. အဝဲသ့ၣ်အပုၤနီၣ်သိလှုပ်တဖၣ်ကဘဉ်လုၤပိာ်ထွဲ သိလှုပ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအသဲးခဲလၢလီၤ. ဖဲန့ၣ်တလိၣ်ဘဉ်ဝဲဒ်သိးကဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲကျဲလၢအဘဉ်အခါ, နကြးဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ် ဖဲန့ၣ်မၤတၢ်ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးသ့ဝဲအခါလီၤ.

တၢ်ဃၢ်ကဒါတဖၣ်

ဟ့ၣ်တၢ်ပလီၢ်ထီၣ်တၢ်တချးလၢနဃၢ်ကဒါမ့ၢ်တမ့ၢ် လဲၣ်လီၢ်ကျဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤန့ၣ်အရ့ၣ်ဒိၣ်လၢ ပုၤလၢအစူးကါကျဲၣ်ဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ နတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဲးစးလိၣ်ဘၣ်ဝဲနၤလၢကဟ့ၣ်ပလီၢ် တၢ်ဃၢ်ကဒါမ့ၢ်တမ့ၢ်ကျဲၣ်တဖၣ်လဲၣ်လီၢ် ဃုၣ်ဒီးနတၢ်ဃၢ်ကဒါအကပီၤတဖၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တဖၣ်လၢအစ့ၤကတၢ် ၁၀၀ feet (ပုၣ်) (၃၀ m) ဆိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပူၤဖျဲးတၢ်အခိၣ်ကျၢၢ်အဂ့ၤန့ၣ်, ဖဲနသ့အခါ, ဟ့ၣ်ပလီၢ်နတၢ်ပညိၣ်တဖၣ် တချးလၢနစးထီၣ်လၢကပတုၣ်ဃၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ်မၤ တၢ်ဃၢ်ကဒါန့ၣ်လီၤ. စုတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

စုစ့ၣ်

စုထွဲ

တၢ်ပ

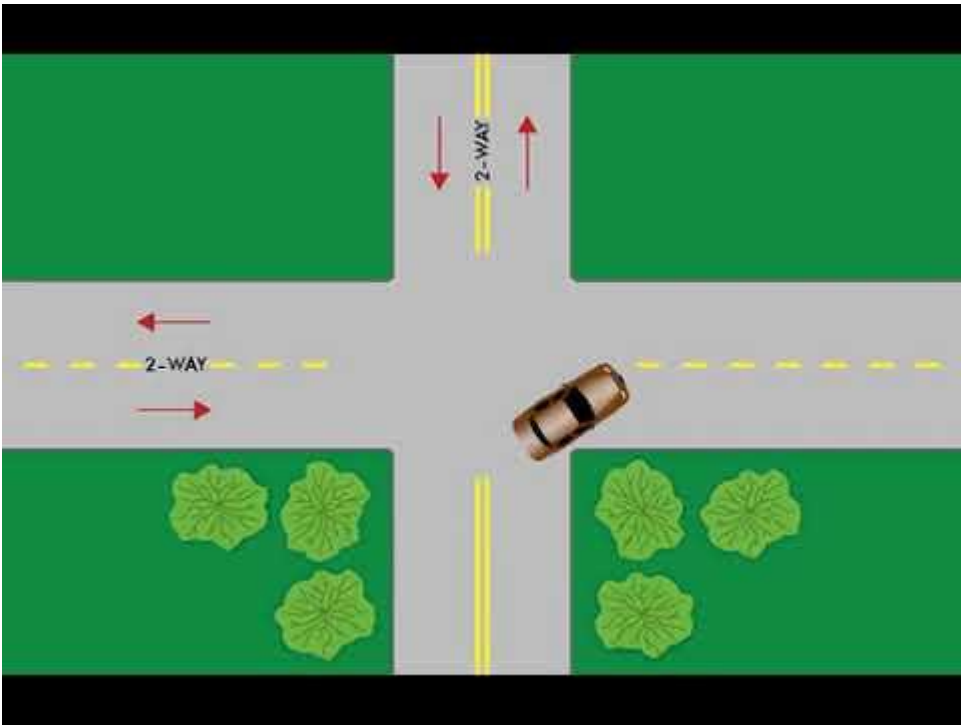
သ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အဂၤတဖၣ်အံၤ ဖဲနကတံၢ်ကတီၤလၢကဃၢ်ကဒါအခါန့ၣ်တက့ၢ်.

- မၤစ့ၤလီၤနတၢ်ချ့တက့ၢ်.
- ပလီၢ်သးလၢသိလ့ၣ်တၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၤလၢ အကပၤခဲလၢန့ၣ်တက့ၢ်. အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်သးအလီၤဆီ ဃုၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဘၣ်တီၢ်အအါကတၢ်တဖၣ်လၢအဟံၣ်ဃုၣ်ဝဲဒီး သိလ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကဲထီၣ်ဝဲလၢသိလ့ၣ်အဂၤအပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်န့ၣ် တက့ၢ်ဘၣ်လၢသိလ့ၣ်ယီၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ.
- ဟံၣ်လီၤနသိလ့ၣ်ပုၣ်တဖၣ်လီၤလီၤ တုၤလီၤလၢနစးထီၣ်မၤတၢ်ဃၢ်ကဒါန့ၣ်တက့ၢ်. နသိလ့ၣ်ပုၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဃၢ်ကဒါဒီး နမ့ၢ်ဘၣ်ထံးလၢအလီၢ်ခဲန့ၣ်, နသိလ့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဆူသိလ့ၣ်တၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၤအကျဲၣ်ဖိလၢအဟံၣ်လီၤဝဲအပူၤသ့န့ၣ်လီၤ.
- သ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်လၢနသိလ့ၣ်အလီၢ်ခဲပုၣ်တဖၣ်ကလဲၤ ဆူတၢ်မဲၣ်ညါပုၣ်အကျိၤအပူၤ, ဘူးတ့ၢ်မးလၢတၢ်ကစီၤထီၣ်ဖိ (စုထွဲတၢ်ဃၢ်ကဒါ) မ့ၢ်တမ့ၢ်ဆူသိလ့ၣ်တၢ်လဲၣ်တၢ်က့ၤဟဲနအိၣ် (စုစ့ၣ်တၢ်ဃၢ်ကဒါ) န့ၣ်တက့ၢ်.
- ကွၢ်လၢပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်, ပုၤယီၢ်လ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်ဒီး ပုၤနီၣ်လ့ၣ်ယီၢ်ဖိဖိတဖၣ်, လီၤဆီဒၣ်လၢစုထွဲတၢ်ဃၢ်ကဒါတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂီၤလၢလၢတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲနသိလ့ၣ်တၢ်လီၢ်လၢအဘၣ်လၢ နတၢ်ဃၢ်ကဒါတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်အံၤတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဖဲသဲးစးအပူၤ, ဒီးတမ့ၢ်ထဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

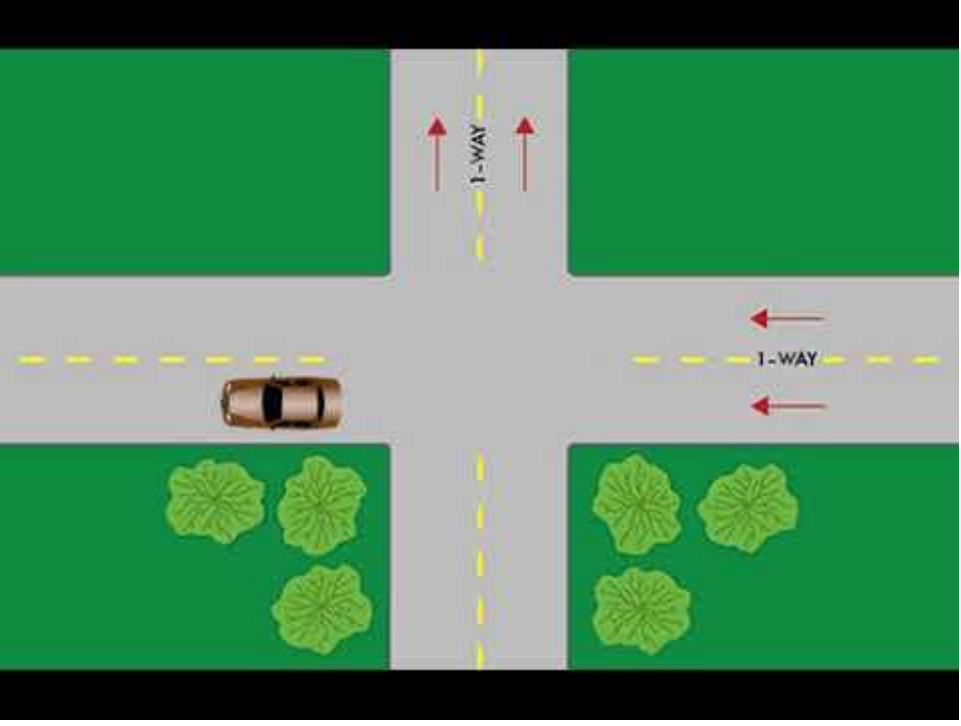
စုထွဲအတၢ်ဃၢ်ကဒါ

ဒ်နကတံၢ်ကတီၤလၢကဃၢ်ကဒါအသိး, လဲၣ်နီၣ်ဘူးဆူစုထွဲလၢအယံၤသ့သ့ကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဘၣ်မၤတၢ်ဃၢ်ကဒါအလဲၢ်, သုးအသးချ့ချ့န့ၣ်တဂ့ၤ. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်မၤနမၤအဂၤတဖၣ်ဘၣ်ဒီး, ဃၢ်ကဒါဆူကျဲၣ်ဒိၣ်အကျဲၣ်ဖိလၢစုထွဲလၢ နန့ၣ်လီၤန့ၣ်တက့ၢ်. ကွၢ်အဒိလၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်.

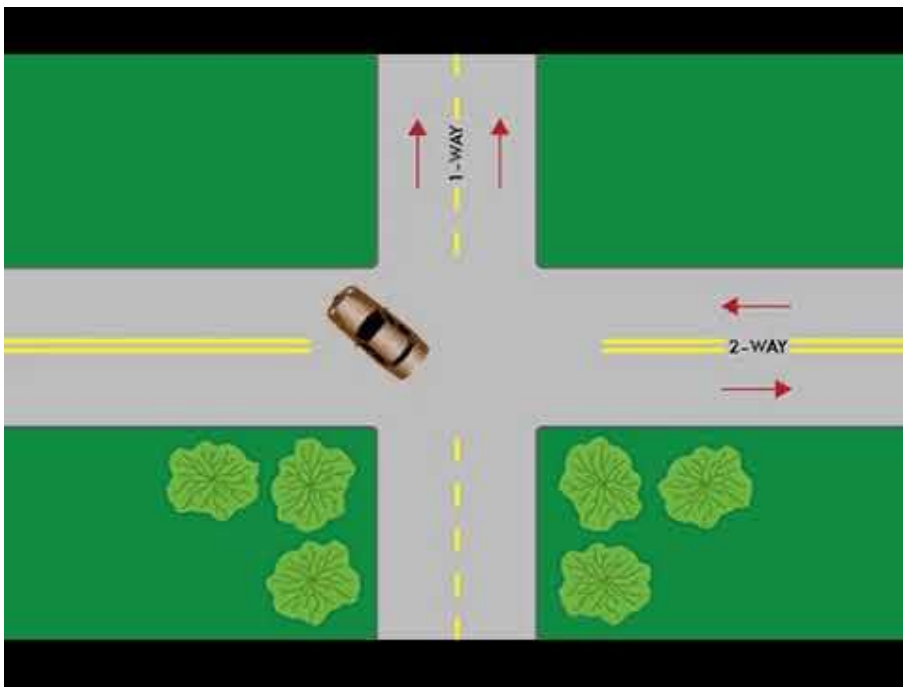
စုစုတပ်ဘက်ကဒါလၢ ကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျဲတကျဲ ဆူကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျဲတကျဲအပူၤ

လဲၤဆူစုစုကျဲဖိ ဖဲနကတံာ်ကတီၤလၢကဘက်ကဒါအခါန့ၣ်တက့ၢ်. ကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢနန့ၣ်လီၤဝဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီး ကျဲဖိခံကျဲန့ၣ်, နကဘက်ဘက်ကဒါဆူအဝဲစုစုကျဲဖိန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်အဒိလၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်.

စုစုတပ်ဘက်ကဒါလၢ ကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျဲတကျဲ ဆူကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျဲခံကျဲအပူၤ

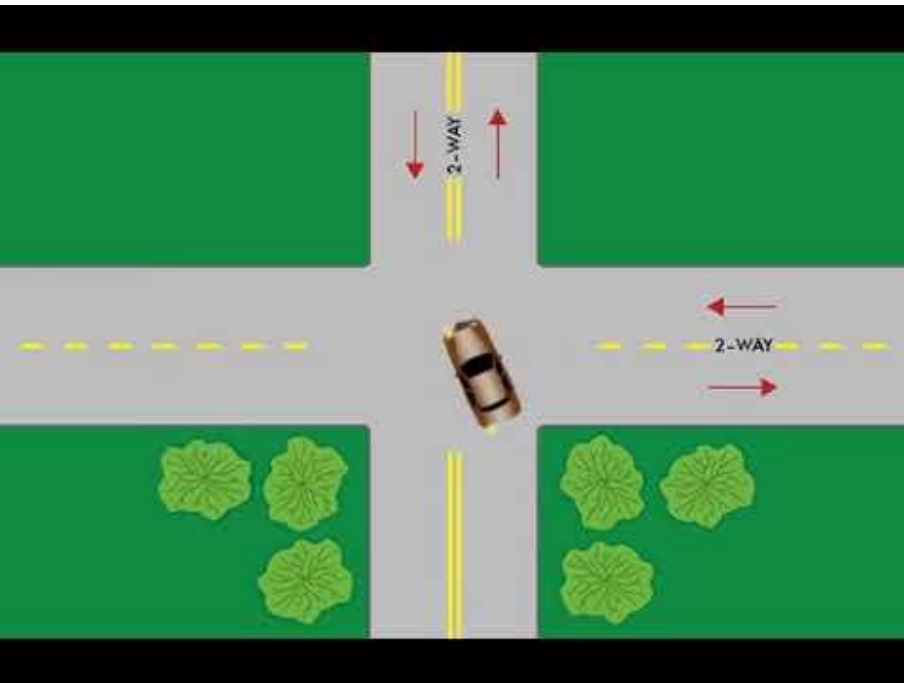
လဲၤဘူးထီၣ်ဝဲတပ်ဘက်ကဒါအိၣ်ဝဲလၢ စုစုအကျဲဖိန့ၣ်တက့ၢ်. နလဲၤခီဖျိကျဲကံာ်တံာ်အခါန့ၣ်, န့ၣ်လီၤဝဲကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢအိၣ်ဒီးကျဲခံကျဲ အတၢ်ခါၣ်သးအကျိၤအစုထွဲ, ဘက်ဆုၣ်ဒီးလဲၤဒ်အဘူးသ့ကတၢ်ဆူတၢ်ခါၣ်သးအကျိၤန့ၣ်တက့ၢ်. ပလီၢ်သးလၢသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢ အဟဲဘူးထီၣ်ဝဲလၢကျဲမုၢ်ဒိၣ်ဆူစုစုန့ၣ်တက့ၢ်. သိလ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်န့ၣ် တညီဘက်လၢကထံၣ်ဒီး အဝဲန့ၣ်တညီဘက်လၢကဆၢတံာ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်ချ့ဒီးတၢ်ဒုၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်အဒိလၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်.

စုစုပေါင်းတံတိုင်းဘက်ကဒါလ၊ ကျဲမုဒ်ဒိပ်လအအိပ်ဒီးကျဲခံကျဲ ဆူကျဲမုဒ်ဒိပ်လအအိပ်ဒီးကျဲခံကျဲအပူ

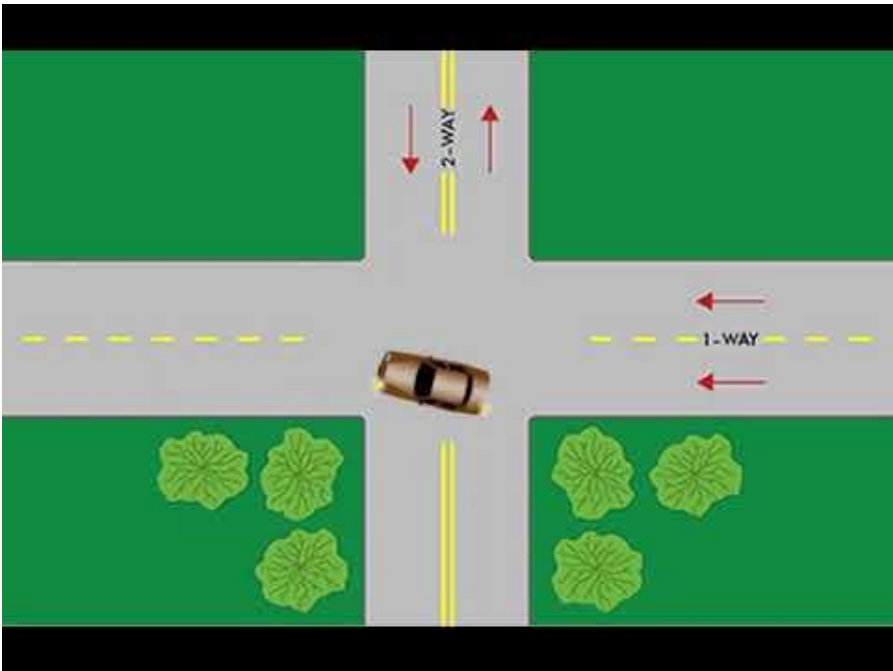
လဲဘူးထီပ်ဝဲတံတိုင်းဘက်ကဒါလ၊ ကျဲမုဒ်ဒိပ်အစုထွဲအတတ် အိပ်ဘူးဒီးတံခါးသးန့တက့ၢ်. ကျဲစးလကစူးကါအီၤ ကျဲကံတံာ်အစုစုအကပၤ ဒ်သိးကမၤစၢၤဒီးမၤလီၤတံာ်တံာ်လၢ နတမၤတံာ်တံာ်ဘၣ်ယုာ်ဒီးသိလ့ၣ်တံာ်လဲၤတံာ်က့ၤလၢ အဟဲဆူနအိပ်လၢ အဝဲအဲၣ်ဒီးယုာ်ကဒါစုစုတခီန့တက့ၢ်. အိပ်ဒီးဆူညါလၢကျဲမုဒ်ဒိပ်အခါးသးအကျိၤလၢအစုထွဲတခီလၢ နန့ၣ်လီၤဘၣ်ဝဲ, ဘၣ်ဆၣ်ဒီးလဲၤဒ်အဘူးသ့ကတၢ် ဆူတံာ်ခါးသးအကျိၤန့တက့ၢ်. ပလီၤသးလၢသိလ့ၣ်တံာ်လဲၤတံာ်က့ၤအဂီၢ်, လၢအဟဲဆူနအိပ်လၢစုစုတခီဒီး လၢကျဲဖိလၢနကလဲၤဒီဖျိန့တက့ၢ်.

သိလ့ၣ်ယီၤတဖၣ်လၢအဟဲဆူနအိပ်န့ တညီဘၣ်လၢကထံၣ်ဒီး အဝဲန့တညီဘၣ်လၢကဆၢတံာ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တံာ်ချ့ဒီးတံာ်ဒ့ၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ်တထံၣ်ဘၣ်လၢ သိလ့ၣ်ယီၤလၢအဟဲဆူအဝဲသ့ၣ်အအိပ်ဒီး ဘၣ်တံာ်အဝဲဖဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ယုာ်ကဒါ ဒီဖျိသိလ့ၣ်တံာ်လဲၤတံာ်က့ၤအကျဲဖိအခါန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်အဒိလၢလၢန့တက့ၢ်.

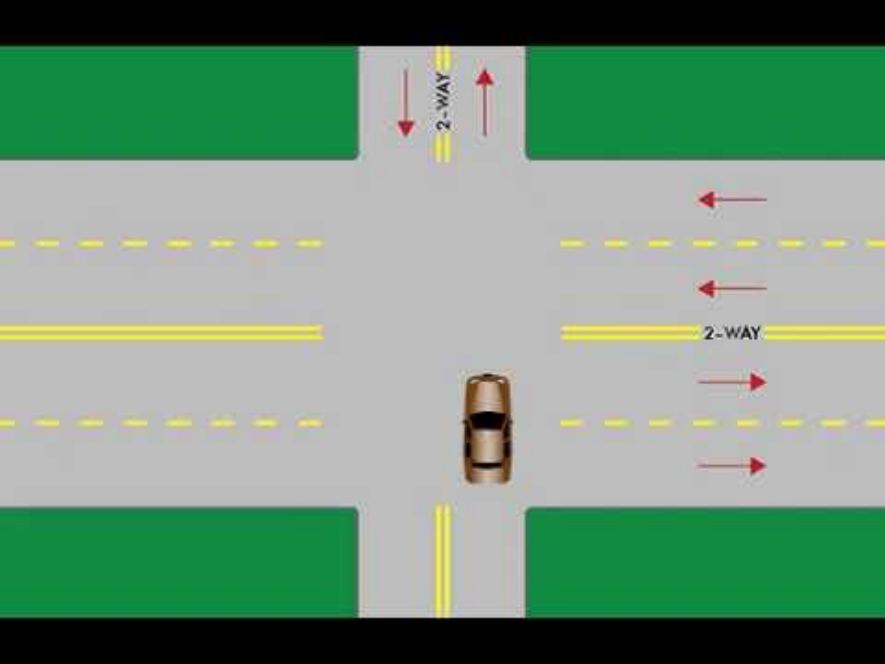
စုစုပေါင်းတံတိုင်းဘက်ကဒါလ၊ ကျဲမုဒ်ဒိပ်လအအိပ်ဒီးကျဲတကျဲ ဆူကျဲမုဒ်ဒိပ်လအအိပ်ဒီးကျဲတကျဲအပူ

လဲဘူးထီပ်ဝဲတံတိုင်းဘက်ကဒါလ၊ ကျဲမုဒ်ဒိပ်အစုထွဲအတတ် အိပ်ဘူးဒီးတံခါးသးန့တက့ၢ်. ယုာ်ကဒါတချူးလၢနတုၤလီၤဝဲ ကျဲကံတံာ်အခါးသးဒီး ယုာ်ကဒါဆူကျဲမုဒ်ဒိပ်အစုစုကျဲဖိလၢ နန့ၣ်လီၤဘၣ်ဝဲန့တက့ၢ်. ကွၢ်အဒိလၢလၢန့တက့ၢ်.

စုစုတပ်ဘဉ်ကဒါလၢ ကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျဲခံကျဲ ဆူကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျဲလွံၣ်ကျဲအပူၤ

လဲၤဘူးထီၣ်ဝဲတပ်ဘဉ်ကဒါလၢ ကျဲမုၢ်ဒိၣ်အစုထွဲအတတ် အိၣ်ဘူးဒီးတၢ်ခၢၣ်သးန့ၣ်တက့ၢ်. န့ၣ်လီၤကျဲဖိလၢအစုစုတခီ, ဆူတၢ်ခၢၣ်သးအကျိၤအစုထွဲတခီန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဟ့ၣ်အခွဲအခါ, နကလဲၤဟးထီၣ်လၢစုစုတခီအကျဲဖိသ့ဝဲလီၤ. ကွၢ်အဒိလၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်.

ဂ-တပ်ဘဉ်ကဒါတဖၣ်

"ဂ-တပ်ဘဉ်ကဒါ" မ့ၢ်တပ်ဘဉ်ကဒါတခါခါလၢနမၤတၢ် လၢတၢ်န့ၣ်အယိနကလဲၤဒီးဆူညါကသ့လၢ တၢ်န့ၣ်ကျဲအထီဒါတခီန့ၣ်လီၤ.

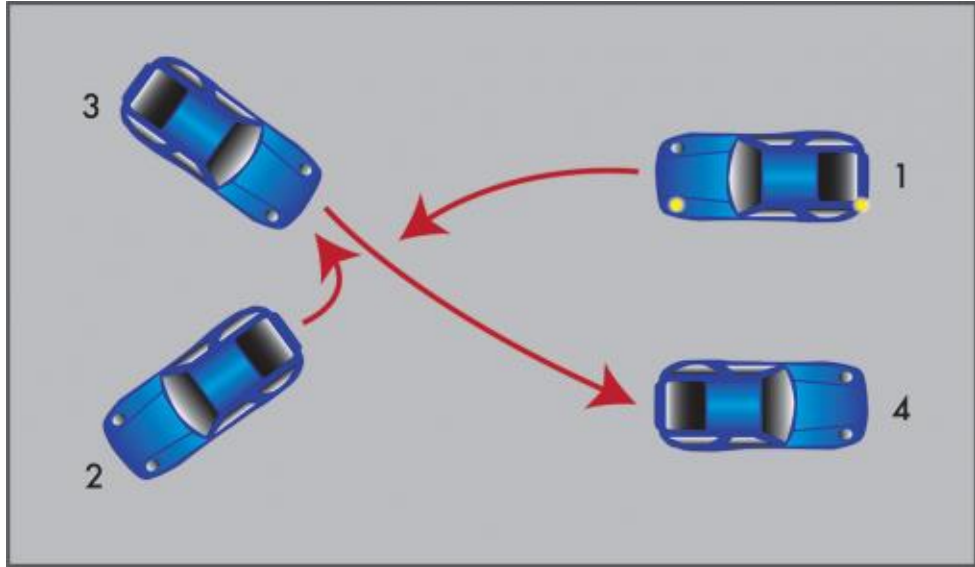
တဘဉ်မၤဂ-တပ်ဘဉ်ကဒါဖဲကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ် မ့တမ့ၢ်ဘဉ်လၢအလိၣ်ဘဉ်ဝဲနီၢ်နီၢ်န့ၣ်တဂ့ၤ. နမ့ၢ်ကဘဉ်ဘဉ်ကဒါန့ၣ်, စူးကါသိလ့ၣ်ပတုၢ်အလီၢ်, သိလ့ၣ်အကျိၤမ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤအဂၤန့ၣ်, နမ့ၢ်သ့ဝဲန့ၣ်, န့ၣ်လီၤဝဲကျဲမုၢ်ဒိၣ်ဒိနလဲၤဆူညါ, တမ့ၢ်လဲၤဆူလီၢ်ခံန့ၣ်တက့ၢ်.

မၤဂ-တပ်ဘဉ်ကဒါသ့ထဲလၢ ကျဲဖိအစုစုတခီအတက့ၢ်လၢ အအိၣ်ဘူးကတၢ်လၢကျဲမုၢ်ဒိၣ်ကျိၤအခၢၣ်သးလီၤ, တမ့ၢ်ဘဉ်လၢကျဲဖိလၢ စုထွဲတခီန့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘဉ်လၢတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲန့ၣ်, နမၤဂ-တပ်ဘဉ်ကဒါသ့ဝဲ ဖဲဒီးန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲလၢကလဲၤဒီးဆူညါ ဒီဖျိပျၢ်အလါအဲး, လၢစုစု-တပ်ဘဉ်ကဒါသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အခါ, ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢအဝဲန့ၣ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲဒီး နဟ့ၣ်လီၤသးဆူသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂၤန့ၣ်လီၤ.

နမူနာ-တပ်ဆင်ကဒါတသ့ဝဲလၢတၢ်လူၢ်အခိၣ်စိးအဘူး, တၢ်ကွၢ်ကျိၤမ့တမ့ၢ် တၢ်လီၢ်အဂၤတခါခါ ဖဲပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂၤ တဖၣ်တသ့လၢကထံၣ်ဝဲ ၅၀၀ ပုၣ် (၁၅၀ m) အယံၤလၢနသိလ့ၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲတခါဂ့ၤတခါဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဂ-တပ်ဆင်ကဒါတဖၣ်န့ၣ် တဖိးသဲစးစ့ၢ်ကီးလၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤအလီၢ်အကျဲလၢ ဝုၢ်ယူၤယီးဒီးဖဲဂ-တပ်ဆင်ကဒါတသ့ တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမူနာ-တပ်ဆင်ကဒါတသ့နီၣ်တဘျီဘၣ်လၢ ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်အတၢ်လဲၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်ဃာ်, ဖဲကျဲဖိတဖၣ်မုၢ်ဒုးစဲဘူးဒၣ်လံာ်လၢ နကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်အကပၤဃုာ်ဒီးအကပၤအဂၤန့ၣ်လီၤ. လၢအဂၤန့ၣ်, တၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်တြီဃာ်ဝဲလၢ သိလ့ၣ်တခိၣ်လၢကမၤဂ- တပ်ဆင်ကဒါဖဲကိၣ်အဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်အပူၤအဂီၢ်လီၤ.

မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢဘၣ်တၢ်တြီဃာ်ဝဲန့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်သၢ-ဖိးတပ်ဆင်ကဒါန့ၣ် ဘၣ်တၢ်စူးကျိၤအီၤလၢကယၣ်ကဒါလၢကျဲလၢအအံၣ်ဒီး ကျဲလၢအအိၣ်ဒီးကျဲခဲကျဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကလိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢကမၤသၢ-ဖိးတပ်ဆင်ကဒါ ဖဲနကျဲမုၢ်ဒိၣ်အတၢ်မၤကွၢ်တၢ်ဒီးစဲးန့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးကမၤသၢ-ဖိးတပ်ဆင်ကဒါ

1. ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဃုာ်ဒီးနစုထွဲတပ်ဆင်ကဒါတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်, ဝံၤဒီးလဲၤဆူစုထွဲတခါဒီးပတုၢ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဃုာ်ဒီးနစုစ့ၣ်တၢ် ဃုာ်ကဒါတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်, ဝံၤဒီးသမံသမိးလၢအပလီၢ်သးအပူၤလၢ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်လၢတၢ်န့ၣ်ကျဲခဲလၢအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
2. ဃုာ်ကဒါစုစ့ၣ်, လဲၤခီဖျိကျဲမုၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်န့ၣ်အယိနပတုၢ် ဖဲနကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ကျဲမုၢ်ဒိၣ်အစုစ့ၣ်တၢ်တြီဃာ်မ့တမ့ၢ် တၢ်ထိးနါအခါန့ၣ်လီၤ.
3. ကွၢ်ကဒီးတဘျီလၢသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဃုာ်ကဒါနတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ပုၣ်ကၤ ဒ်အယံၤလၢစုထွဲလၢအသ့ကတၢ်, ဝံၤဒီးကွၢ်နတၢ်လီၢ်ခံဒ်နက့ၢ်ဟံၤလၢအလီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပတုၢ်တချူးလၢနတုၤလီၤလၢစုထွဲတၢ်တြီဃာ်မ့တမ့ၢ်တၢ်တြီမၤ တံာ်တံာ်တခါခါလၢ ကျဲမုၢ်ဒိၣ်အစုထွဲတၢ်တြီဃာ်မ့တမ့ၢ် တၢ်ထိးနါန့ၣ်တက့ၢ်.
4. ပတုၢ်, သမံသမိးကဒီးတဘျီလၢသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အဂၤအဂီၢ်, ဝံၤဒီးဃုာ်ကဒါနပုၣ်ကၤဆူစုစ့ၣ်ဒီး လဲၤဆူညါလၢကမၤဝံၤ နတၢ်ဃုာ်ကဒါ ဖဲတၢ်ပူၤဖျဲးအခါန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်

တချူးလၢနလဲၤဆူအဆၢဒိၣ် ၆ န့ၣ်, မၤလီၤတံာ်တၢ်လၢနကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်ခဲလၢသ့ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.

- စုတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်လၢတၢ်ပတုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်မနုၤလဲၣ်. စုထွဲတပ်ဆင်ကဒါခါ.
- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ခံၣ်မ့ၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤလၢ ကျဲကံာ်တၢ်လၢတၢ်န့ၣ်ကျဲအထီၣ်ဒါ ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်သိးသိးဒီးပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤလဲၤ ဆူညါလီၤလီၤဒီး အဂၤကယၣ်ကဒါစုစ့ၣ်န့ၣ်, မတၤကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤသးကျဲလၢအဘၣ်လဲၣ်.

- နမ့်နုလီလီလောကျက်တံင် ဒ်သိးကမစုစုတံင်ယုာ်ကဒါအခါနုာ်, ဘုာ်ဆုာ်ဒီးသိလုာ်တံင်လဲတံင်ကုာ်လောအဟဲဝဲတြီယာ် တံင်ယုာ်ကဒါတဘျီဃီနုာ် နကြားမတံင်မနုာ်လဲာ်.
- နမ့်တုာ်လီလောကျက်တံင်လော ဘုာ်တံင်တပာ်ဘုာ်ဖဲတံင်ဆါကတီာ်ဒ်သိးသိး ဒ်ပုာ်နီာ်သိလုာ်တဂါအိာ်လောနစုထွဲဒီး နခံဂါလက်ကလဲလီလီနုာ်, မတါအိာ်ဒီးကျဲလောအဘုာ်လဲာ်.
- နမ့်နုာ်လီဝဲကျဲမုာ်ဒိာ်လောသိလုာ်အကျိာ်နုာ် နကဘုာ်မတံင်မနုာ်လဲာ်.
- နကွာ်ဆါာ်မဲာ်ကပီလော, ဘုာ်ဆုာ်ဒီးသိလုာ်တံင်လဲတံင်ကုာ်အိာ်လောကျက်တံင်အကပါအဂါ တဟ့ာ်ခွဲးဘုာ်နုာ်လောကလဲ၊ ဒီဖျိကျက်တံင်နုာ်လီလီ. နကနုာ်လီလောကျက်တံင်ခါ.
- သိလုာ်လောကနုာ်လီသိလုာ်တံင်လဲတံင်ကုာ်အတံင်ကဝီကျိာ် မ့တမ့ာ်တံင်လောအလဲတရံးသးတဝီဘုာ်တဝီနုာ် အိာ်ဒီးကျဲလောအဘုာ်အါနုာ်ဒီးသိလုာ်လောအအိာ်ဝဲလောတံင်ကဝီကျိာ်အပူာ်ခါ.
- နမ့်နုာ်ဟူာ်ဘုာ်မုာ်ပလီာ်လောအဘူးဒီး တထံာ်ဝဲဘုာ်လောဂါဂီာ်အူာ်သိလုာ်နုာ် နကမတံင်မနုာ်လဲာ်.
- တချူးလောတံင်ယုာ်ကဒါနုာ် နကဟ့ာ်ပလီာ်ဆဲးယံာ်လဲာ်.
- ဖဲနကယုာ်ကဒါလောစုထွဲတခါအခါ, နကြားအိာ်ဘူးဒီးကျဲဖိအခါာ်သးခါ.
- ဖဲနကယုာ်ကဒါလောစုထွဲတခါလော ကျဲမုာ်ဖးဒိာ်လောအအိာ်ဒီးကျဲခံကျဲ ဆူကျဲမုာ်ဖးဒိာ်လောအအိာ်ဒီးကျဲတကျဲအပူာ်နုာ် နသိလုာ်ကဘုာ်အိာ်ဖဲလဲာ်.

အဆါဒိာ် ၅ အကတါာ်

✓ အဆါဒိာ် ၅ တံင်သံကွာ်စံးဆါ^[1]

< အဆါဒိာ် ၄ ^[3] | တံင်ဂုာ်ခိာ်တီတဖုာ် ^[4] | အဆါဒိာ် ၆ ^[5] >